

Cichawka

Autor: Grzegorz Statek
06.04.2007.

Zarys historii wsi Cichawka Cichawka to określenie wsi mające źródłosłów topograficzny, pochodzący od określenia Cicha. Prawdopodobnie nazwa wsi ma związek z jej położeniem.

Po raz pierwszy w źródłach występuje ona w roku 1442 jako Czychawa, potem Czichawka, Czyechawa. W latach 1442, 1517, 1521 notowano ją w powiecie krakowskim, w roku 1528 zaś występowała w powiecie szczyrzyckim. W czasach Długosza wieś ta należała do parafii Królowka i była ona wsią królewską, dzierżawioną przez wielu szlachetnie urodzonych. Pierwszym z nich, o którym wspominają źródła, był pokojowiec królewski, Zegota z Grzegorzowie. Jemu to w roku 1442 król polski Władysław Warneńczyk zapisał 200 grzywien na owej wsi.

W roku 1462 Dobiesław z Wiśnicza, kasztelan wojnicki miał zwrócić w terminie 40 grzywien Stanisławowi z Marszowic, pod gwarancją oddania mu części dochodów z Cichawki. W latach 1470-80 występowały w tej osadzie łany kmieci i dzierżawił ją Jan Marszowski herbu Półkozic. Osiem lat później Kazimierz Jagiellończyk zezwolił Jakubowi z Dębna kasztelanowi i staroście krakowskiemu wykupić wieś Cichawkę od Marszowskiego, natomiast w roku 1517 Zygmunt Stary pozwolił Mikołajowi Grzymułtowskiemu (Grzymułtowskiemu), pisarzowi żupnemu bocheńskiemu, po raz kolejny wykupić tę wieś z rąk panny Barbary Marszowskiej, a w parę lat później król temuż pisarzowi dał przyzwolenie na kupno z rąk Achacego Jordana, celnika i poborcy krakowskiego, sołectwa w tej wsi. Wieś ta miała swojego sołtysa, a więc była lokowana na prawie niemieckim. Z posiadanych informacji wynika, iż czas lokacji przypadł na третią ćwierć XV wieku, kiedy to mamy pierwsze informacje o sołtysie.

Sołtys ów posiadał określone prawa i obowiązki, z których najważniejszą powinnością względem władcy było zobowiązanie się do udziału w wyprawach wojennych prowadzonych przez króla. Właśnie za nie obesanie wyprawy w roku 1497 Jan Olbracht nadał Janowi Głębowskiemu skonfiskowane sołectwo w Cichawce. Rok później właścicielem sołectwa w Cichawce był nieznany z imienia pleban w Łapanowie, któremu funkcja najważniejszego mieszkańca wsi przypadła w spadku po ojcu. Sprzedał to sołectwo za 300 grzywien Jordanowi z Zakliczyna.

W roku 1528 bracia: dworzanin królewski Jakub i pisarz kancelarii królewskiej Jan z Wilamowa (województwo kaliskie) dostali od króla Zygmunta Starego w dożywocie Cichawkę i wójtostwo we wsi Leszczynie w powiecie szczyrzyckim.

Pod datą 1539 spotykamy informacje, iż Jakub Wilamowski dworzanin królewski zastawił za 500 florenów Wincentemu Wieruskiemu z Wieruszyc, Cichawkę z sołectwem.

W latach 1470-80 osada uiszczała dziesięcinę pieniężną biskupowi krakowskiemu, meszne plebanowi w Królowce oraz dziesięcinę pieniężną z łanów kmiecych wartą 1,5 grzywny prebendzie czechowskiej w katedrze krakowskiej.

Z roku 1530 mamy informacje, iż czynsz z tej wsi wynoszący 30 groszy od 1 zagrodnika pobierał klasztor w Trzcianie, natomiast dziesięcinę pieniężną z łanów kmiecych wartości 24 groszy oddawano prebendzie czechowskiej w katedrze krakowskiej. Dziesięcinę pieniężną od kmieci sołtysa wartości 10 groszy i meszne w owsie z całej wsi 10 ćwiertni bez korca płacono plebanowi w Królowce. Z roku 1530 pochodzą informacje o poborze płaconym z 2 łanów.

Z rejestru poborowego z roku 1581 wynika, iż wieś tę posiadał nadal szlachcic Wilamowski, prawdopodobnie potomek pisarza kancelarii królewskiej z czasów Zygmunta Starego. We wsi istniały 2 łany kmieci. Następnie w roku 1629 właścicielem wsi był Jakub Gołasz i posiadał tam również 2 łany kmieci. W 1680 roku w spisie poborowego wieś była w posiadaniu niejakiego Stanisławskiego.